

- 1 Tot welke woordsoort behoort het **vetgedrukte** inhoudswoord?
Onderstreep de goede afkorting.

zelfstandig naamwoord = zn
bijvoeglijk naamwoord = bn
werkwoord = ww
bijwoord = bw

- 1 Onze kleine **zwarte** kat was weg.
zn / bn / ww / bw
- 2 Ik **doorzocht** in paniek de hele tuin.
zn / bn / ww / bw
- 3 Mijn moeder bleef er **heel** rustig onder.
zn / bn / ww / bw
- 4 Ik hing **foto's** op aan elke lantarenpaal.
zn / bn / ww / bw
- 5 En sprong **hoopvol** op als de telefoon ging.
zn / bn / ww / bw
- 6 Na acht dagen kwam de kat **vrolijk** thuis.
zn / bn / ww / bw

Dit ga je leren

Je leert wat **inhoudswoorden** zijn.

Dit moet je weten

Je kunt woordsoorten in twee groepen verdelen: **inhoudswoorden** en functiewoorden.

De inhoudswoorden geven betekenis aan de zin. Inhoudswoorden zijn:

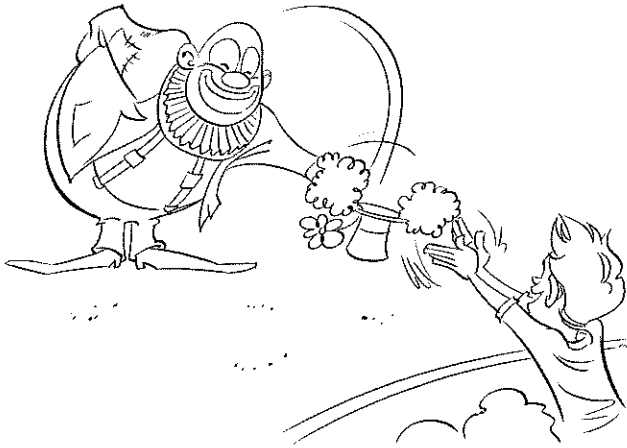
- werkwoorden (ww)
- zelfstandige naamwoorden (zn)
- bijvoeglijke naamwoorden (bn)
- bijwoorden (bw)

zn ww bw bn zn
↑ ↑ ↑ ↑ ↑
In de **keuken** **hangen** **erg** **gele** **gordijnen**.

- 2 Onderstreep de inhoudswoorden. Schrijf de woordsoort erboven. Gebruik de afkorting.

- zn ww bw zn*
- 1 Mijn broer zoekt wanhopig naar zijn telefoon.
 - 2 Hij gooit woest de kussens van bank en bed.
 - 3 Waar gebruikte hij het stomme ding?
 - 4 Hij pakte een bruin brood in de supermarkt.
 - 5 Legde hij zijn mobiel ervoor in de plaats?
 - 6 Snel rent hij naar de winkel.
 - 7 Hij graait tussen hele en halve broden.
 - 8 Een medewerker grijpt hem boos bij zijn kraag.
 - 9 Mijn broer verklaart wat hij doet.
 - 10 Zijn mooie mobiel ligt gelukkig bij de bedrijfsleider.

★ 1 Zet een streep door de dubbele woorden en zinsdelen die je kunt samentrekken.

- 1 In het circus zie je verschillende mensen: grote ~~mensen~~ en kleine mensen.
- 2 Een circus heeft een clown en een circus heeft een circusdirecteur.
- 3 Het circus is leuk in de winter en het circus is leuk in de zomer.
- 4 De voorstellingen zijn geschikt voor jonge mensen en oude mensen.
- 5 Circusartiesten laten hun kunsten zien en laten hun trucs zien.
- 6 Het publiek klapt hard en het publiek juicht hard na de voorstelling.

Dit ga je leren

Je leert wat een **samentrekking** is.

Dit moet je weten

In een zin mag je soms bepaalde woorden of een deel van een woord weglaten. Het gaat dan om woorden of delen daarvan die je anders letterlijk zou herhalen. Dit noem je een **samentrekking**.

- Bij woorden kun je een deel van een woord weglaten. Je gebruikt dan wel een weglatingsstreepje.
voorgesprek en nagesprek
→ voor- en nagesprek
- Bij woordgroepen kun je een woord weglaten.
grote ~~kinderen~~ en kleine kinderen
→ grote en kleine kinderen
- Bij samengestelde zinnen kun je een of meer zinsdelen weglaten.
Ik eet een appel en ik eet een banaan.
→ Ik eet een appel en een banaan.

★ 2 Zet een streep door de dubbele woorden en zinsdelen die je kunt samentrekken. Voeg eventueel het weglatingsstreepje toe.

- 1 Ik houd van aardbeien en ik ~~houd~~ van bosbessen.
- 2 Je kunt bessen plukken in de bossen of je kunt bessen plukken op de hei.
- 3 Op de hei mag je na zonsopgang komen en voor zonsondergang komen.
- 4 Fruit is lekker in een milkshake of fruit is lekker in een sapje.
- 5 Je kunt mij er iedere dag en iedere nacht voor wakker maken.
- 6 Ik ga een handel met invoer van bosbessen en uitvoer van bosbessen beginnen.
- 7 Je kunt altijd inlopen en je kunt altijd uitlopen om te proeven.
- 8 Ik hoop dat je reclame wilt maken in het binnenland en in het buitenland.

- ★ 1 Benoem het **vetgedrukte** zinsdeel en schrijf het op. Kijk goed naar de vraag eronder.

Kies uit: onderwerp lijdend voorwerp
meewerkend voorwerp

- 1 **Mijn moeder** vertelde me een nieuwtje.
Wie vertelde?

onderwerp

- 2 De buurvrouw zocht **een oppas voor Emmy**.
Wat zocht de buurvrouw?

- 3 Ik gaf **mijn moeder** een knuffel voor de tip.
Aan wie geef ik een knuffel?

- 4 **Mijn buurvrouw** komt uit China.
Wie komt uit China?

- 5 Dus bracht ik **de buurvrouw** een bezoekje.
Aan wie bracht ik een bezoekje?

- 6 Mijn buurvrouw vertelde **me** over de Chinese opvoeding.
Aan wie vertelde mijn buurvrouw?

- ★ 2 Onderstreep het onderwerp, kleur het lijdend voorwerp en omcirkel het meewerkend voorwerp.
Let op: niet elke zin heeft alle zinsdelen.

- 1 Emmy kladdert ~~het tafelblad~~ vol.
- 2 Even later geeft ze me een stomp.
- 3 Zal ik dit haar moeder vertellen?
- 4 Ik lees Emmy een verhaaltje voor.
- 5 Ik geef haar chips en drinken.
- 6 Daarna hoef ik aan Emmy weinig aandacht meer te geven.
- 7 Maar later geeft Emmy mij bergen werk.
- 8 Die middag spuugt ze al haar kleren onder.

Dit ga je leren

Je leert hoe je het **onderwerp**, **lijdend voorwerp** en **meewerkend voorwerp** in een zin vindt.

Dit moet je weten

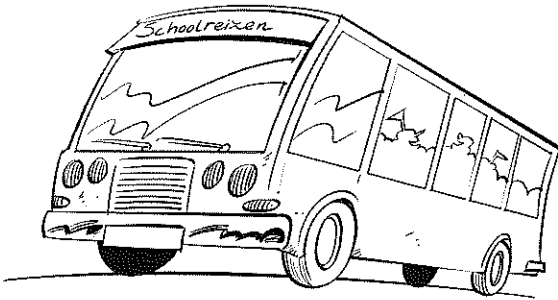
- Het **onderwerp** vind je door te vragen: wie (of wat) + gezegde?
- Het **lijdend voorwerp** vind je door te vragen: wat (of wie) + gezegde + onderwerp?
- Het **meewerkend voorwerp** vind je door te vragen: aan wie + gezegde + onderwerp (+ lijdend voorwerp)?

De miljonair schenkt het museum morgen een kunstwerk.

★ 1 Wat is de goede vorm van de persoonsvorm?
Kruis aan.

- 1 De klas ... op schoolreis.
 gaat gaan
- 2 De hulpouders ... ook mee.
 mag mogen
- 3 Een drietal meisjes ... wagenziek.
 zijn is
- 4 De meesters ... het hardst van allemaal.
 zingen zingt
- 5 Een aantal kinderen ... snoep meegenomen.
 hebben heeft
- 6 Een hoop snoeppapier ... op de grond.
 liggen ligt

★ 2 Vul de goede vorm van het werkwoord in.

- 1 **schrijven** De media *schrijven* over de nieuwste rage.
- 2 **geven** Een honderdtal kinderen _____ een demonstratie op tv.
- 3 **doen** Zelfs politici _____ er aan mee.
- 4 **zijn** Er _____ een enorm aantal volwassenen enthousiast.
- 5 **hebben** De vereniging _____ een wachtlijst moeten instellen.
- 6 **weten** Niemand _____ precies wat de rage eigenlijk inhoudt.

3 Vul de goede vorm van het werkwoord in.

- 1 **werken** De antibiotica *werken* goed.
- 2 **verliezen** De club _____.
- 3 **wandelen** Het echtpaar _____.
- 4 **verdwijnen** De rij _____.
- 5 **onderzoeken** De medici _____.
- 6 **arriveren** De brandweer _____.

Dit ga je leren

Je leert dat **onderwerp** en **persoonsvorm** in getal overeenstemmen, maar dat dit soms niet meteen duidelijk is.

Dit moet je weten

Het **onderwerp** en de **persoonsvorm** komen overeen in getal. Meestal zie je gelijk of het onderwerp enkelvoud of meervoud is, maar soms is het lastig.

- Soms bestaat het onderwerp uit een woord dat in vorm enkelvoud is, maar in betekenis als meervoud overkomt.

De politie was al snel aanwezig.

- Na hoeveelheidswoorden als aantal, groep, kudde, serie, rij, paar, stapel, troep gebruik je enkelvoud.

Een aantal kinderen was te laat.

- Soms heb je niet door dat het woord meervoud is.

De musea hebben aangekondigd om samen te gaan werken.

Musea is het meervoud van museum.